

Plannen en zelfstandig werken

Verskil hbo met havo

hoger tempo

grotere zelfstandigheid

grotere hoeveelheid stof

hogere mate van verantwoordelijkheid

minder begeleiding buiten contacturen

minder verplichtingen en controle

meer pro-actief werken

meer open opdrachten

andere leeromgeving

Gewenst resultaat in het hbo

student toont initiatief, heeft eigen ideeën, maakt planning

student levert prestaties en producten die voldoen aan de gestelde eisen

student komt afspraken na en reageert op vragen

student is actief in de les, geeft zelfstandig invulling aan taken en heeft hoge verwachtingen van de docent

Deelvaardigheden/technieken

verantwoordelijkheid nemen

taken inventariseren

reële tijdplanning maken voor korte en langere termijn in juiste volgorde

deadlines en resultaten opnemen

planning nakomen

probleemoplossend werken

adequaat reageren bij onduidelijkheden

improviseren

uitzoeken wat niet duidelijk is en een kritische houding aannemen

Gewenst gedrag leerling

draagt verantwoordelijkheid voor resultaten van eigen werk en studie

zoekt uit wat er gedaan moet worden

maakt weekplanningen en langere termijnplanning en maakt daarbij een goede inschatting van de benodigde tijd

neemt in planning op wanneer iets af moet zijn

houdt zich aan de planning, werkt planning in juiste volgorde af en meldt wanneer iets niet lukt

toont probleemoplossend vermogen

wacht niet af maar neemt initiatief bij onduidelijkheden

past planning zo nodig aan

formuleert vragen en zoekt bronnen in geval van onduidelijkheden

Aan de slag als individuele docent

- Besteed in de lessen expliciet aandacht aan plannen en zelfstandig werken, sluit aan op het niveau van de leerlingen en pas de mate van sturing erop aan.
- Laat leerlingen een eigen weekplanning maken met behulp van de studiewijzer/toetsplanner van de verschillende vakken in ELO.
- Laat leerlingen eigen ervaringen met plannen en zelfstandig werken uitwisselen en maak daar een leermoment van.
- Leer leerlingen zowel individueel als gezamenlijk plannen en zelfstandig werken.
- Leer leerlingen plannen voor de korte en langere termijn middels grote opdrachten of het opdelen van taken.
- Bied ondersteunende hulpmiddelen zoals checklists, formats, stappenplannen, logboek en urenregistratie aan.
- Hanteer duidelijke deadlines, beloon tijdig inleveren en verbind consequenties aan het overschrijden van de deadline, zodat de leerlingen zelf verantwoordelijk zijn voor het plannen en het behalen van deadlines.
- Werk vanaf de onderbouw tot de examenklassen toe naar een steeds hoger planningsniveau.

Aan de slag als team/afdeling

- Breng in kaart wat er in het curriculum al gebeurt op het gebied van plannen en zelfstandig werken (in welk leerjaar, in welke lessen, hoeveel lestijd, op welke wijze, welke aanpak).
- Bespreek de gewenste situatie en maak afspraken over:
  - de gewenste begeleiding bij en tijdsinvestering in leren plannen en zelfstandig werken;
  - de wijze waarop de studievaardigheden kunnen worden ingebed in het curriculum. Denk daarbij aan plannen (toepassen en oefenen) tijdens de reguliere lessen, in stages en in projecten, en de monitoring erop tijdens LOB;
  - gebruik van dezelfde formats en begrippen;
  - fasering tijdens de opleiding in de mate van sturing in de lessen: van docent-gestuurd via gedeelde sturing naar leerlinggestuurd en van kleine, meer gestructureerde opdrachten naar grotere, open opdrachten;
  - het tijdig aanleveren door school van informatie die de leerling nodig heeft om te kunnen plannen, zoals lesroosters, toetsroosters, inleverdata.